

ΗΜΕΡΙΔΑ

«Αντιπλημμυρική προστασία Αττικής»

**Αντιπλημμυρική προστασία Θριασίου Πεδίου
Εισηγητές : Ι.Πέππας – Ι.Καραβοκύρης**

Αθήνα 2 Νοεμβρίου 2004

1. ΓΕΝΙΚΑ

Το Θριάσιο Πεδίο ευρίσκεται στην Δυτική Αττική. Η υδρολογική λεκάνη του έχει έκταση περίπου 480 τ.χ και ορίζεται από το όρη Πατέρας, Πάρνηθα και Αιγάλεω.

Την περιοχή αυτή διαρρέουν πολλά ρέματα μεταξύ των οποίων τα σημαντικότερα, από τα Ανατολικά προς τα Δυτικά, είναι το ρ. Αγ. Γεωργίου ή Γιαννούλας (με συμβάλλοντα το ρ. Μαύρης Ώρας και Διυλιστηρίων) το ρ. Αγ. Ιωάννου, ο χ. Σαρανταπόταμος, με συμβάλλοντα (τα ρ. Μικρό και Μεγάλο Κατερίνη) και το ρ. Σούρες, (με συμβάλλοντα τα ρ. Αγ. Αικατερίνης και ρ. Λούτσας).

Τα ρέματα αυτά καταλήγουν στην στενή παραλία Ασπροπύργου-Ελευσίνας μήκους περίπου 8,00χλμ. και συγκεκριμένα στο τμήμα από το ύψος των Κρατικών Διυλιστηρίων Ασπροπύργου μέχρι τα Διυλιστήρια Λάτση.

Σήμερα οι πεδινές κοίτες των ρεμάτων στο μεγαλύτερο τμήμα τους δεν έχουν επαρκή διατομή με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται συχνά προβλήματα πλημμυρών τα οποία, όπως συμβαίνει συνήθως, εντοπίζονται εκεί όπου έχουν γίνει ανθρωπογενείς επεμβάσεις δηλαδή αλλοίωση (καταπάτηση) της φυσικής κοίτης από κατασκευές, όχι πάντοτε παράνομες, από ανεπαρκείς οχετούς σε διασταυρώσεις με δρόμους ή ακόμη από τις λεγόμενες Ιρλανδικές διαβάσεις κλπ.

Τα σημαντικότερα προβλήματα όμως παρουσιάζονται στα τελευταία τμήματά των ρεμάτων, δηλαδή στις εκβολές.

Στα τμήματα αυτά δεν υπήρχε πάντοτε σαφής κοίτη αλλά κατά την διάρκεια πλημμυρών τα ρέματα κατελάμβαναν δίκην δέλτα μια μεγάλη σχετικά έκταση.

Αυτό διαπιστώνεται στις περιπτώσεις όπου οδικά έργα διασταυρώνονταν με τα ρέματα αυτά. Ως παράδειγμα αναφέρουμε τον χ. Αγ. Ιωάννη όπου η παλαιά γραμμή των ΣΠΑΠ (νυν ΟΣΕ) διασταυρώνει τον χειμάρρο στην περιοχή της εξόδου του στη θάλασσα με 7 οχετούς, δηλαδή δεν είχε κατασκευαστεί γέφυρα, γιατί προφανώς δεν υπήρχε διαμορφωμένη κυρίως κοίτη.

Σήμερα οι εκβολές προς τη θάλασσα όλων των χειμάρρων, με μόνη εξαίρεση το Σαρανταπόταμο, λόγω της έντονης δόμησης που αναπτύχθηκε, μετά το 1950, έχουν εξαφανιστεί με αποτέλεσμα τα πλημμυρικά νερά να μην έχουν διέξοδο και να προκαλούν τα γνωστά προβλήματα (π.χ ο χ. Αγ. Ιωάννη στην Ν.Ε.Ο στην περιοχή της Χαλυβουργικής, ο Χ.Γιαννούλας στα Κρατικά Διυλιστήρια Ασπροπύργου κ.λ.π)

Μικρότερα ρέματα αλλά όχι ασήμαντα, καθώς διέρχονται μέσα από την αστική περιοχή του Ασπροπύργου, είναι τα ρέματα Γουρούνας και Αλατζά. Τα ρέμα Γουρούνας έχει σαφώς διαμορφωμένη κοίτη ακόμα και στο μεγαλύτερο μήκος του πεδινού τμήματός του και εκβάλλει στη θάλασσα στο ύψος του οικοπέδου της NISSAN. Το ρέμα Αλατζά έχει διαμορφωμένη κοίτη μέχρι το ύψος της σιδηροδρομικής γραμμής, κατάντη του τεχνικού της οποίας εξαφανίζεται.

2. ΜΕΛΕΤΕΣ

2.1 Για να αντιμετωπισθούν συνολικά τα προβλήματα αυτά το τέως ΥΠ.Δ.Ε (Γ.Δ.Ε.Μ.Π-Δ3 νυν Δ10) το έτος 1979 ανέθεσε την εκπόνηση της «Μελέτης αντιπλημμυρικής προστασίας Θριασίου Πεδίου Ν.Αττικής».

Με την μελέτη αυτή ήδη από το 1980 καθορίστηκαν οι βασικές αρχές για τον σχεδιασμό των αντιπλημμυρικών έργων στην περιοχή του Θριασίου Πεδίου.

Συνοπτικά αναφέρουμε ότι στη μελέτη αυτή μεταξύ των άλλων για να αντιμετωπισθούν τα προβλήματα της ανεπάρκειας των εκβολών ή καλύτερα η αδυναμία κατασκευής φυσικής κοίτης για την εκβολή στη θάλασσα προτάθηκαν οι εξής εκτροπές:

του κ. Αγ. Γεωργίου κατ' αρχάς παράλληλα με τη Σιδηροδρομική γραμμή και κατόπιν δια μέσου των Διυλιστηρίων Ασπροπύργου προς τη θάλασσα

του κ. Αγ. Ιωάννου στην περιοχή του Αεροδρομίου Ελευσίνας στο κ. Σαρανταπόταμο

του κ. Σούρες στην περιοχή της Μάνδρας στο κ. Σαρανταπόταμο

του ρ. Αγ. Αικατερίνης στο κ. Σούρες βορείως της πόλης της Μάνδρας.

Στην ίδια μελέτη μελετήθηκαν επίσης σε στάδιο Οριστικής μελέτης όλα τα μεγάλα ρέματα δηλαδή,

Σαρανταπόταμος,

Σούρες,

Γιαννούλας,

Αγ. Ιωάννη κ.λ.π

καθώς και πολλά από τα μικρότερα

Μαύρης Ωρας

Διυλιστηρίων

Αγ. Αικατερίνη,

Μικρό Κατερίνη κ.λ.π.

2.2 Μετά το 1993 η ΕΥΔΑΠ επεχείρησε να αντιμετωπίσει συνολικά το πρόβλημα της αντιπλημμυρικής προστασίας στο Θριάσιο Πεδίο με την εκπόνηση μιας Προκαταρκτικής Μελέτης (1996) που εξέταζε τα θέματα τόσο των διευθετήσεων των πεδινών τμημάτων των ρεμάτων, όσο και των δικτύων αποχέτευσης ομβρίων στις αστικές ζώνες. Στη μελέτη αυτή διατηρήθηκε ο αρχικός σχεδιασμός του 1980.

2.3 Με αφορμή τις πλημμύρες του 1996 στο Θριάσιο, στο σκέλος της που αφορούσε τις διευθετήσεις ρεμάτων η μελέτη αυτή προωθήθηκε περαιτέρω σε στάδιο Προμελέτης για τα ρέματα Σούρες και Αγίου Ιωάννου και Οριστικής Μελέτης για το ρέμα Αγ. Γεωργίου. Η ΕΥΔΑΠ με νεώτερες Συμβάσεις (από το 1993 έως 2000) ανέθεσε την εκπόνηση Προμελετών και Οριστικών μελετών για όλους τους χειμάρρους της περιοχής. Καμιά από τις μελέτες αυτές δεν προχώρησε λόγω της γνωστής εμπλοκής αρμοδιοτήτων μεταξύ ΕΥΔΑΠ και ΥΠΕΧΩΔΕ και όσες από αυτές έχουν υποβληθεί από τους Μελετητές παραμένουν σε εκκρεμότητα γιατί δεν έχουν εγκριθεί αρμοδίως.

Σε σχέση με τα ρέματα αυτά η σημερινή κατάσταση από πλευράς μελετών έχει διαμορφωθεί ως εξής:

Από τις παραπάνω μελέτες αυτές ολοκληρώθηκε μόνο η Οριστική μελέτη του κ. Αγ. Γεωργίου για το τελευταίο κατάντη τμήμα του, δηλαδή για το τμήμα που διέρχεται μέσα από τα Διυλιστήρια Ασπροπύργου, του οποίου και δημοπρατήθηκε η κατασκευή.

Το ρέμα Σούρες στο τμήμα του κατάντη της οδού Ελευσίνας – Θήβας, καθώς και η εκτροπή του στο Σαρανταπόταμο μελετήθηκαν στο πλαίσιο των έργων της Αττικής Οδού.

Ο σχεδιασμός της διευθέτησης του χειμάρρου Αγ. Γεωργίου, όπως είχε προσδιορισθεί στο πλαίσιο της προαναφερθείσας μελέτης της ΕΥΔΑΠ, τροποποιήθηκε το 1998, ώστε να αλλάξει η πορεία διέλευσής του μέσα από το οικόπεδο των Δωλιστηρίων Ασπροπύργου. Παράλληλα προχώρησαν και οι διαδικασίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου, με αποτέλεσμα το έργο να είναι ώριμο προς δημοπράτηση, πράγμα το οποίο έγινε το 2003.

Με νεώτερες αναθέσεις μελετών το 1999 η ΕΥΔΑΠ προχώρησε σε επόμενο στάδιο, το οποίο είχε ως αντικείμενο την εκπόνηση Προμελετών για τα δίκτυα αποχέτευσης ομβρίων των αστικών περιοχών, καθώς και Προμελέτες και Οριστικές Μελέτες για έργα διευθέτησης χειμάρρων. Οι μελέτες αυτές έχουν εκπονηθεί μέχρι ενός ορισμένου σημείου αλλά έχουν ανασταλεί μετά την απόφαση για τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων για τα αντιπλημμυρικά έργα από την ΕΥΔΑΠ στο ΥΠΕΧΩΔΕ. Βρίσκονται σήμερα στα ακόλουθα σημεία:

Έχει ολοκληρωθεί η Προμελέτη αποχέτευσης ομβρίων στις αστικές περιοχές του Ανατολικού Θριάσιου Πεδίου, δηλαδή στους οικισμούς του Ασπροπύργου, της Φούσας, του Λαιμού και της Λουζιτάνιας, αν και δεν έχει εκδοθεί εγκριτική απόφαση, λόγω της προαναφερθείσας εμπλοκής.

Έχει επίσης εκπονηθεί η αντίστοιχη Προμελέτη αποχέτευσης ομβρίων στις αστικές περιοχές του Δυτικού Θριάσιου Πεδίου, δηλαδή στους οικισμούς Μάνδρας, Παπακώστα, Μαγούλας και της ευρύτερης περιοχής Ελευσίνας, για την οποία επίσης δεν υπάρχει εγκριτική απόφαση.

Όσον αφορά στις διευθετήσεις ρεμάτων εκπονήθηκαν αντιστοίχως Προμελέτες για τα ρέματα Σούρες στο τμήμα της παλαιάς κοίτης κατάντη της εκτροπής, Μικρό Κατερίνη στα ανάντη της Αττικής Οδού, Μεγάλο Κατερίνη στα ανάντη της συμβολής του στο Σαρανταπόταμο, Αγίας Αικατερίνης στα ανάντη της συμβολής του στο ρέμα Σούρες και Γιακουμή ανάντη της συμβολής στο κατάντη της εκτροπής στο Σαρανταπόταμο τμήμα του ρέματος Σούρες και ρέμα Αγίου Ιωάννη από κατάντη της Αττικής Οδού έως την εκβολή στον Σαρανταπόταμο (εκτός του χώρου του Αεροδρομίου). Και για τις μελέτες αυτές εκκρεμούν εγκριτικές αποφάσεις. Ειδικώς στην μελέτη του Αγίου Ιωάννη έχουν ληφθεί υπόψη τα αποχετευτικά έργα τα οποία κατασκευάστηκαν τόσο με τα έργα της Αττικής Οδού, όσο και της οδού NATO.

3. ΕΡΓΑ

Με βάση τη μελέτη του 1980 το ΥΠΕΧΩΔΕ κατασκεύασε από τα έργα του κ. Σαρανταπόταμου μόνον τη γέφυρα του ΟΣΕ την οδογέφυρα επί της Ν.Ε.Ο και το κατάντη της γέφυρας τμήμα (τραπεζοειδής ανεπένδυτη διατομή) μέχρι την εκβολή στη θάλασσα.

Πρόσφατα με διάφορες εργολαβίες και επί μέρους τροποποιήσεις της αρχικής μελέτης (κυρίως στις προβλεπόμενες γέφυρες) κατασκευάστηκε και το υπόλοιπο τμήμα του χειμάρρου από τις γέφυρες του ΟΣΕ μέχρι την παλαιά γέφυρα της εισόδου στο Αεροδρόμιο.

Επίσης με βάση τη μελέτη της ΕΥΔΑΠ το ΥΠΕΧΩΔΕ, όπως αναφέρουμε προηγουμένως έχει δημοπρατήσει τη διευθέτηση του χ. Αγ. Γεωργίου από εκβολή στη θάλασσα μέχρι την Σιδηροδρομική γραμμή, σε μήκος.....μ.

Στο πλαίσιο των έργων της Σταυρού - Ελευσίνας με μελέτη που εκπόνησε η Αττική οδός Α.Ε και ενέκρινε η ΕΥΔΑΠ κατασκευάστηκαν, η εκτροπή του χ. Σούρες στο χ. Σαρανταπόταμο καθώς και η διευθέτηση της κοίτης του χειμάρρου μέχρι την Παλαιά Εθνική οδό Ελευσίνας-Θήβας.

Για το χείμαρρο Αγ. Γεωργίου, του οποίου η παροχή παλαιότερα διαχεόταν στην περιοχή της Ευαγγελίστριας, δημιουργώντας σοβαρά προβλήματα κατακλύσεων, κατασκευάστηκαν στο παρελθόν αφ' ενός μεν ανοικτή χωμάτινη τάφος εκτροπής παράλληλα με τη σιδηροδρομική γραμμή, αφ' ετέρου δε, σε διάφορες φάσεις, έργα παροχέτευσης της απορροής του διαμέσου του οικοπέδου των Διυλιστηρίων Ασπροπύργου. Τα έργα αυτά βελτίωσαν την κατάσταση, αλλά ούτε την περιοχή της Ευαγγελίστριας απήλλαξαν εντελώς, καθώς σε μεγάλες παροχές εμφανίζονταν υπερχειλίσσεις της κοίτης προς αυτήν, επί πλέον δε δημιουργούσαν προβλήματα πλημμυρών στην περιοχή των Διυλιστηρίων, καθώς και στις ανάντη αυτών εκτάσεις.

Ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη η Εργολαβία διευθέτησης του χειμάρρου Αγίου Γεωργίου με βάση τη μελέτη του 1998. Το αντικείμενο της Εργολαβίας αυτής, της οποίας ο προϋπολογισμός ανέρχεται σε περίπου 20 εκατ. Ευρώ, είναι η διευθέτηση του χειμάρρου επί ενός συνολικού μήκους 1840 m, εκ των οποίων τα 1330 m με κλειστή ορθογωνική διατομή στο χώρο των Διυλιστηρίων Ασπροπύργου και τα υπόλοιπα 510 m με ανοικτή τραπεζοειδή διατομή παράλληλα με την παλαιά σιδηροδρομική γραμμή Αθηνών – Κορίνθου. Στο πλαίσιο της ίδιας Εργολαβίας διευθετείται το ρέμα της Μαύρης Ωρας επί μήκους 680 m περίπου, ένα ρέμα με αξιόλογη κοίτη στα ανάντη, που σταδιακά εξαφανίζεται, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται σημαντικής κλίμακας κατακλύσεις στο πεδινό τμήμα του. Διευθετείται επίσης και ένα μικρό τμήμα του ρέματος Διυλιστηρίων. Με τα έργα αυτά θα αντιμετωπισθεί σε μεγάλο βαθμό το πρόβλημα της αντιπλημμυρικής προστασίας των πεδινών περιοχών στο Ανατολικό Θριάσιο Πεδίο, αν και, όπως θα αναφέρουμε στη συνέχεια, θα απαιτηθούν και πρόσθετα έργα για την ικανοποιητική εξυπηρέτηση της περιοχής αυτής.

Στα υφιστάμενα αντιπλημμυρικά έργα στο Θριάσιο Πεδίο πρέπει να αναφερθούν και τα σχετικά μικρά δίκτυα ομβρίων, τα οποία εξυπηρετούν τμήματα των αστικών περιοχών. Συγκεκριμένα:

Τοπικά δίκτυα ομβρίων, που δεν εντάσσονται στο πλαίσιο ενός γενικότερου σχεδιασμού, έχουν κατασκευασθεί στο παρελθόν για την εξυπηρέτηση του κέντρου του Ασπροπύργου, της Λεωφόρου Δημοκρατίας και της περιοχής του Κόμβου Ασπροπύργου της Εθνικής οδού Αθηνών – Κορίνθου.

Το ίδιο συμβαίνει για την περιοχή της Ελευσίνας, όπου επίσης υπάρχουν τοπικά δίκτυα σε μικρό τμήμα της πόλης. Παράλληλα έχουν κατασκευασθεί κοντά στην πόλη τα έργα αποχέτευσης του Κόμβου Μαγούλας.

Στα έργα εντός αστικών περιοχών πρέπει να αναφερθεί και η κατασκευή αγωγού ορθογωνικής διατομής εντός του οικισμού της Μάνδρας. Το έργο αυτό αποτελεί ουσιαστικά διευθέτηση εντός της αστικής περιοχής της Μάνδρας του ρέματος Κοροπούλη.

4. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Όπως επανειλημμένως έχουμε διαπιστώσει ένας από τους βασικούς παράγοντες που δυσχεραίνουν την αντιμετώπιση των προβλημάτων της αντιπλημμυρικής προστασίας είναι κατά κανόνα η καταπάτηση της κοίτης που οφείλεται στην έλλειψη οριοθέτησης των ρεμάτων.

Η δόμηση, νόμιμη και αυθαίρετη, στις πεδινές κυρίως κοίτες των ρεμάτων διαμόρφωσε μία κατάσταση, η οποία, για την κατασκευή των απαιτούμενων έργων μέσα στη κοίτη των ρεμάτων δεν μπορεί πλέον να αντιμετωπιστεί χωρίς σημαντικές απαλλοτριώσεις σε ορισμένες δε περιπτώσεις και κατεδαφίσεις (π.χ. Σούρες στην περιοχή Μάνδρας).

Πέραν των ανωτέρω, σε υπό έγκριση επεκτάσεις ρυμοτομικών σχεδίων τμήματα ρεμάτων έχουν χαρακτηριστεί χώροι πρασίνου ή κοινωφελείς χωρίς να καλύπτονται από μελέτες οριοθέτησης.

Σε ορισμένες δε περιπτώσεις σε εγκεκριμένα Ρυμοτομικά Διαγράμματα, τμήματα (π.χ. Μάνδρα) των ρεμάτων έχουν μετατραπεί σε οικοδομικά τετράγωνα, με αποτέλεσμα να μην μπορούν αν υλοποιηθούν.

Κατά την άποψή μας μία από τις βασικές προτεραιότητες της Πολιτείας πρέπει να είναι η άμεση οριοθέτηση των βασικών (κυρίων) ρεμάτων με την έκδοση των σχετικών διαταγμάτων ώστε να αποτραπεί η περαιτέρω επιδείνωση της υπάρχουσας κατάστασης.

Στο σημείο αυτό υπενθυμίζουμε ότι, μετά την μελέτη SMITH, δεσμεύτηκε ήδη από το 1960 περίπου ο χώρος ώστε να καταστεί δυνατόν από το 1979 να αρχίσουν σταδιακά οι απαλλοτριώσεις. Εάν δεν γινόταν αυτή η δέσμευση του χώρου ώστε να μην δομηθεί η εδαφική αυτή λωρίδα αμφιβάλλω πολύ εάν σήμερα θα είχαμε τα έργα της ΑΤΤΙΚΗΣ ΟΔΟΥ.

Προφανώς δεν παραβλέπουμε το ασαφές Νομικό καθεστώς που διέπει το ιδιοκτησιακό καθεστώς σχετικά με την κυριότητα του εδάφους. Διευκρινίζουμε όμως ότι η «οριοθέτηση» δεν προϋποθέτει πάντοτε την «απαλλοτρίωση» αλλά τη δέσμευση της εδαφικής λωρίδας ώστε να παραμείνει αδόμητη και ελεύθερη. Αυτό δηλαδή το Νομικό καθεστώς για την οριοθέτηση των ρεμάτων είναι πράγματι ένα πρόβλημα που είναι καιρός πλέον να το αντιμετωπίσει η Πολιτεία.

Ειδικότερα οι μελέτες και τα έργα αντιπλημμυρικής προστασίας που πρέπει να γίνουν τα επόμενα χρόνια στο Θριάσιο Πεδίο μπορούν να διακριθούν σε δύο κατηγορίες ανάλογα με το χαρακτήρα επείγοντος που αυτά έχουν. Ως επείγοντα έργα μπορούν να θεωρηθούν τα ακόλουθα:

Η κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων της Εθνικής οδού Αθηνών – Κορίνθου στην περιοχή της Χαλυβουργικής, όπου υπάρχει σοβαρό ζήτημα κατακλύσεων. Για το έργο αυτό υπάρχει μελέτη και προγραμματίζεται η άμεση δημοπράτησή του.

Το έργο εκτροπής του χειμάρρου Αγ. Ιωάννη προς το Σαρανταπόταμο, όπως επίσης και η διευθέτηση του τμήματος του χειμάρρου που διέρχεται από τον οικισμό των Ελληνορώσων. Το έργο είναι αναγκαίο για την προστασία αφ' ενός της Εθνικής Οδού Αθηνών – Κορίνθου και αφ' ετέρου του συγκεκριμένου οικισμού.

Η εκτροπή του ρέματος Αγ. Αικατερίνης βόρεια του οικισμού της Μάνδρας, ώστε να προστατευθεί η πόλη.

Η διευθέτηση του ρέματος Μικρού Κατερίνη για την προστασία του οικισμού της Μαγούλας.

Η διευθέτηση του ρέματος Λούτσας κατάντη της Νέας Εθνικής Οδού, ώστε να προστατευθούν η Παλαιά Εθνική Οδός και η περιοχή της ΠΥΡΚΑΛ.

Ως έργα λιγότερο επείγοντα, που πρέπει όμως να δρομολογηθούν, καθώς η καθυστέρησή τους ενέχει κινδύνους δημιουργίας πλημμυρικών προβλημάτων, θεωρούνται τα ακόλουθα:

Η επέκταση της διευθέτησης του χειμάρρου Αγ. Γεωργίου προς τα ανάντη του σημείου στο οποίο θα σταματήσει η με την εν ενεργεία Εργολαβία εκτελούμενη διευθέτηση. Στα ανάντη του σημείου αυτού υπάρχει ζήτημα αφ' ενός ανεπαρκούς διατομής της κοίτης και αφ' ετέρου προβληματικής χάραξης, με αποτέλεσμα να υπάρχουν κίνδυνοι υπερχειλίσεων.

Η επέκταση προς τα ανάντη των σημείων στα οποία διακόπτεται ή πρόκειται με την εν εξελίξει Εργολαβία να διακοπεί η διευθέτηση των ρεμάτων Μαύρης Ωρας και Διυλιστηρίων. Η επέκταση είναι αναγκαία επί ικανού μήκους, όπου αυτά έχουν ανεπαρκή διατομή, ώστε να εξασφαλισθεί ικανοποιητική παροχέτευση της πλημμύρας σχεδιασμού των ρεμάτων.

Οι διευθετήσεις των ρεμάτων Γουρούνας και Αλατζά, τα οποία προορίζονται ως οι βασικοί αποδέκτες των δικτύων αποχέτευσης ομβρίων υδάτων της πόλης του Ασπροπύργου.

Οι διευθετήσεις στα ανεπαρκούς διατομής τμήματα των ρεμάτων του Δυτικού Θριάσιου και συγκεκριμένα των ρεμάτων Μεγάλο Κατερίνη, Σούρες στα ανάντη της Αττικής Οδού και Γιακουμή.

Τα δίκτυα ομβρίων υδάτων και κατά πρώτο λόγο οι κεντρικοί συλλεκτήρες αυτών στις αστικές περιοχές του Θριάσιου Πεδίου. Σημειωτέον ότι οι υπάρχουσες προμελέτες καλύπτουν ένα μεγάλο μέρος των πολεοδομημένων περιοχών, υπάρχουν όμως και περιοχές για τις οποίες δεν έχει γίνει προς το παρόν κάτι, όπως είναι π.χ. ο οικισμός των Ελληνορώσων, τα Νεόκτιστα κλπ.

Πέραν των ανωτέρω προτάσεων που αφορούν σε έργα, υπάρχουν ορισμένα άλλα ζητήματα που θα πρέπει να αντιμετωπισθούν στο πλαίσιο της αντιπλημμυρικής προστασίας του Θριάσιου Πεδίου. Αναφέρουμε χαρακτηριστικά:

Το ζήτημα του υδρολογικού υποβάθρου των μελετών. Όπως και για όλη την περιοχή της Αττικής, είναι αναγκαίο να υπάρξουν όμβριες καμπύλες ενιαίες για την περιοχή του Θριάσιου Πεδίου, οι οποίες θα προκύψουν με ανάλυση όλων των διαθέσιμων βροχογραφικών και βροχομετρικών στοιχείων και με την εφαρμογή των πιο σύγχρονων υδρολογικών μεθόδων.

Το ζήτημα της εφαρμογής τεχνικών ανάσχεσης των πλημμυρικών απορροών. Στο Θριάσιο είναι συχνό φαινόμενο να δημιουργούνται εκτεταμένες αδιαπέρατες επιφάνειες, κυρίως σε οικόπεδα βιομηχανιών ή βιοτεχνιών, με αποτέλεσμα την πολύ μεγάλη αύξηση του συντελεστή επιφανειακής απορροής και την αντίστοιχα μεγάλη επιφόρτιση των αποδεκτών. Θα πρέπει να εξετασθεί η θεσμοθέτηση της υποχρέωσης δημιουργίας έργων ανάσχεσης των απορροών σε περιπτώσεις εγκαταστάσεων από ένα μέγεθος και πάνω, ώστε να αντιμετωπισθεί ένα πρόβλημα, που σε διαφορετική περίπτωση μπορεί να οδηγήσει σε ανεπάρκεια ακόμα και τα έργα που τώρα μελετώνται ή κατασκευάζονται. Το ίδιο πρέπει να γίνει για νέες αναπτυσσόμενες περιοχές ή εντασσόμενες στο σχέδιο πόλεως.

Το ζήτημα της αναβάθμισης της ποιότητας των υδάτων στα ρέματα. Η ποιότητα των υδάτων σήμερα σε ορισμένα από τα ρέματα, όπως για παράδειγμα στο χειμάρρο Αγ. Γεωργίου, είναι σε πολύ χαμηλά επίπεδα, με αποτέλεσμα, εκτός των άλλων τη σοβαρή ρύπανση της θαλάσσιας περιοχής περί την εκβολή του. Είναι καιρός να υπάρξει

αντιμετώπιση του προβλήματος συλλογής και επεξεργασίας των αποβλήτων αυτών, τα οποία αποφορτίζονται στα ρέματα, ένα θέμα που έχει τεθεί εδώ και αρκετά χρόνια. Στο ίδιο πλαίσιο, θα πρέπει να υπάρξει κατεύθυνση τέτοια, ώστε τα υπό μελέτη αστικά δίκτυα αποχέτευσης ομβρίων να εφοδιασθούν με διατάξεις απορρύπανσης ανάντη των σημείων αποφόρτισής των.

Τέλος, ζητήματα που δεν αφορούν μόνον την περιοχή του Θριάσιου Πεδίου, αλλά είναι γενικότερης σημασίας, όπως της προώθησης νέων λύσεων στο πλαίσιο της λεγόμενης περιβαλλοντικής διευθέτησης των ρεμάτων, της έγκαιρης προώθησης των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και του προγραμματισμού της εκτέλεσης των αντιπλημμυρικών έργων στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου ορθολογικού σχεδιασμού, πρέπει να βρίσκονται πάντα στο επίκεντρο του προβληματισμού μας κατά την επεξεργασία του αντιπλημμυρικού σχεδιασμού και στην περιοχή αυτή του Νομού Αττικής.

Συνοψίζοντας και τελειώνοντας την σύντομη αυτή παρουσίαση θα θέλαμε να εντοπίσουμε τα σημαντικότερα σημεία στα οποία κατά τη γνώμη μας θα πρέπει κατά προτεραιότητα να επικεντρωθούν οι προσπάθειες των αρμοδίων αρχών, εν προκειμένω του ΥΠΕΧΩΔΕ

α) Να ολοκληρωθούν κατά προτεραιότητα οι Προμελέτες και οι ΜΠΕ των χειμάρρων Αγ. Ιωάννη, Σούρες, Αγ. Αικατερίνης και Λούτσας.

β) Να οριοθετηθούν οι κοίτες των ρεμάτων αυτών

γ) Να μελετηθούν σε Οριστική μελέτη και να κατασκευαστούν:

το τελευταίο τμήμα του χ. Αγ. Ιωάννη (εκτροπή) για να μην πλημμυρίζει η Ε.Ο Αθηνών-Κορίνθου (στην Χαλυβουργική) καθώς και το ανάντη τμήμα που περνά μέσα από τον οικισμό Ελληνορώσων (Γκορντσά) για την προστασία του ομώνυμου οικισμού.

Η εκτροπή του ρ. Αγ. Αικατερίνης για την προστασία της πόλης της Μάνδρας από το ρέμα αυτό

Το τμήμα του ρ. Λούτσας που κατακλύζει την περιοχή της Πυρκάλ και την παλαιά Εθνική οδό Αθηνών –Κορίνθου.

Οι Εισηγητές

Ιωάννης Πέππας Ιωάννης Καραβοκύρης